

V metropolitanski veliki cerkvi se bo ta pobožnost začela zadnje tri dni pusta, v katerih se že tako sveto Rešnje Telo štirideset ur v počesenje ven postavlja.

Preljubeznjivi kristiani! prosimo Vas in opominjamo, opravljajte to in vse druge navadne pobožnosti posebno pa bližnji sveti post, za kteriga da postavo in pripušenje tukaj sub . . priloženo *doroljenje* v natisu, kakor že v nekih pretečenih letih, v duhu Gospoda, s pravo spokornostjo in s terdnim sklepam, zares tako živeti, kakor se spodobi pravim kristianam, po svetih postavah našiga Gospoda Jezusa Kristusa.

Opominjamo Vas tudi, Preljubeznjivi! de pridete bolj pridno in s pobožnim srcem k procesijam križeviga tedna; naposled Vas prosimo, de letá čas reve in pomanjkanja tudi ubozih sobratov ne pozabite in jim po mogočosti pomagate.

Delajte, molite, in na Boga zaupajte! „*Ne skerbite, rekoč: Kaj bomo jedli, ali kaj bomo pili, ali s čim se bomo oblačili? Saj re raš Oče nebeški, de vsiga tega potrebujete*“. Mat. 6, 26—32. — Molite! ali molite v imenu Gospoda, zakaj Jezus Kristus pravi: „*Karkoli bote Očeta prosili v mojim imenu, vam bo dal*“. Jan. 16, 23.

Ljubezen Boga Očeta, milost našiga Gospoda Jezusa Kristusa, in deležnost svetiga Duha bodi z Vami vsimi. Amen.

Iz sedeža nadškofijskiga v Gorici 4. decembra 1853.

Francisek Ksaveri s. r.

D o v o l j e n j e.

- I. Vsi verni, ki stanujejo v tej škofiji, bodo (z nekterimi izjemki) smeli tudi štiridesetdanski post 1854. leta mesne jedi vsirati.
- II. Mesne jedi vsirati je prepovedano tri srede, to je, pepelnično, kraterno in veliko sredo, veliki četertik, kakor tudi vsak petek in vsako saboto.
- III. Kdor je dolžan se postiti, sme le en samkrat na dan se do siliga najesti; tiste dni tadaj, kadar je meso jesti pripušeno, se sme tudi le en samkrat jesti. V tem pa niso zapopadene nedelje; zakaj ob nedeljah ni dolžnost se postiti, zatorej se lahko meso je pri kosilu opoldne, in tudi zvečer.
- IV. V mestu so pooblasteni častiti fajmoštri, in po vaseh častiti dekani, de zamorejo o postnih dneh, ko se pripusti meso jesti, vsiranje mesa tudi zvečer tistim dovoliti, kateri ali zaradi telesne slabosti, ali zaradi silne starosti, ali pa zaradi teškiga dela niso dolžni, po mislih matere cerkve, se postiti; kadar koli jih kdo za tako dovoljenje poprosi.
- V. Vsi častiti fajmoštri in kaplani, ki so dužni pastirji, smejo dovoliti za vse dni, kadar je pripušeno meso jesti, de ubogi in manj premožni ljudje si tudi zvečer lahko z mastnim jedi zabelijo.
- VI. Cel štiridesetdanski post ni nikoli pripušeno pri ravno tisti jedi mesati mesnih jedi z ribami, tudi ob nedeljah ne.
- VII. Kdor se hoče rdelesiti tega doroljenja, mora vsak dan, kadar vsica mesne jedi, zunej samih nedelj, pobožno moliti tri Očenase, tri Česna si Marie, tri Čast bodi Bogu in eno

Vero v zahvalni spomin britkiga terpljenja in smerti našiga Gospoda Jezusa Kristusa.

Iz sedeža Naše nadškofije v Gorici 4. decembra 1853.

† Francisek Ksaveri s. r.

B o ž i č n o.

Mir Božji!

Kerst se rodil!

Lepa je naša mati sveta katoliška Cerkev v svojim znotranjim, v svojim sercu, v svojim bistvu: „Vsa lepa si, prijateljica moja, madeža ni v tebi“, in ta njena lepota se tudi po zunanjim razodeva — zlasti o visocih praznicah. Razodeva se pa, ne le očitno po svetih vežah, ampak zlasti tudi domače pri kersanskih deržinah. Ozrmo se nekaj malo le samo na Božično domačo slovesnost po Slovenskim in posebej na „Sveti dan“. Nekaka posebna slovesnost vlada te dni po kersanskih hišah, „mir Božji“ se razodeva tudi na njih prebivavcih, ker vsaki se nekako povzdignjeniga in osrečeniga čuti zavoljo visoke sreče — rojstva *Sinu Božjiga*. Že beseda „Sveti dan“ vsako katoliško serce z nekakim prijetnim čutilam navda, ki se ne da popisati. Celo noč ne sme luč na mizi ugasniti, ki zraven popertnjaka sveti, in vsi 3 deli sv. roženkranca se Sveti večer obmolijo. Že o Marii pa vzame eden domačih blagoslovljene vode s kropilam, eden pa zervjave z blagoslovljeno hosto od cvetne nedelje in rožami od sv. Rešnjiga Telesa dneva, ter gresta kropé in kadé med glasno molitevjo sv. roženkranca od stanovanja do stanovanja ter pokadita vse hleve, pode in kote. Pred jasicami, ki so skorej po vsih hišah in zlasti nedolžnim otročičem nezmerno veselje delajo, se slišijo vesele Božične pesmi peti, ali mati otrokam Božično zgodbo pripoveduje, ali očanec mirno pri gorki peči sedé razklada, kaj in kako je bilo lani in svoje dni ob tem času. Po družih krajih po Slovenskim tudi s posebno v to napravljenimi jasicami pred okna hodijo pet, orehov, jabelk, suhih hrušk ali družih daril pričakovaje. O pol noči gredo, kolikor je moč, vsi k sveti maši, pustivši doma eniga samiga zanesljiviga varha, in vsak verni katoličan iše na Sveti dan saj pri treh sv. mašah biti. Opravila se nobeniga ne lotijo, razun kar prav mora biti, tudi pastirji samo ta dan v letu drobnice ne ženó past, če je tudi kopno. V pregovoru imajo, de ta dan tudi kače in vse žive stvari počivajo.

Perpravljene so za Božič poticé, ki so z orehovimi jedrici, s perho iz suhih hrušk in družimi rečmi potresene. Vem iz svoje mladosti, de je vsaki hišni dobil o Božiču po tri kruhe: Pšenično, sorsično potico in somesni hlebec. Posli dobijo od gospodarjev še kej družiga zraven in neso svojim staršem, h kterim gredo na nekoliko dni o Božiču v gostje. Od popertnjaka, velikiga pšeničniga hleba pa, ki mora vse tri Božiče pod pertam biti, mora vsak človek pod streho in tudi vsako živinče okusiti. Marsiktere tacih seg se nekterim smešne, praznoverne ali celo škodljive zdé in se tudi že močno opusajo in zgublajo; pa to ni prav, zakaj tudi taki zunanji opomini v človeku močno budijo svete čutila in dolžno spoštovanje do visokih skrivnost Božjih, ki so s praznikom sklenjene.

Naj lepsi zmed tacih slovesnih domačih seg so pa tiste, ki človeku pomen praznikov kar naravnost v spomin kličejo. Več tacih, kakor mi je

pravil parobrodni podvodja Lazarevič, imajo zlasti Dalmatinci. Nar bolj všeč mi je bilo njih Božično pozdravljanje. Ves Božični čas se ne sliši nikjer več: „Dobro jutro! Dober dan! Dober večer! itd., temuč slehern pozdravlja svojiga bližnjiga z veliko pomenljivimi besedami:

Pozdrav: MIR BOŽJI!

Odgovor: KERST SE RODIL!

To je: Pozdrav: Mir Božji!

Odgovor: Kristus je rojen! J.

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Pismo, v mestu „Cincinnati“ 2. listopada t. l. pisano, veselo novico naznani, de so prečastiti Cincinnatiški veliki škof 1. listopada našiga rojaka gosp. Friderika Baraga vpričo Milvoškiga in Detroitškiga škofa v škofa posvetili. Prečastiti škof Baraga so se konec mesca listopada v Evropo podali in 8. grudna Dublin dosegli, od kodar so 12. grudna svoji sestri, gospé Greselnovi, tole pisali: „Zdaj sim zopet v stari Evropi, po 17 letih. Le malo časa in srečno sim se vozil — 11 dni — na prelepim in neizrečeno lepo napravljenim parniku. V Dublin sim 8. grudna prišel, in opravila me bodo še en teden tukaj zadrževale. Zdaj že vidim, de Te to leto ne bom mogel viditi. Tabart ne morem tako brez opover popotovati, kakor 1837. leta. Poglavitni namen mojiga popotvanja pa je, duhovnov za svojo škofijo dobiti, irskih, za veliko Ircov, ki jih imamo, pa tudi francoskih in nemških. In dosti časa preteče, preden jih dobim, ki bi hotli z mano iti. Preljuba sestra! vidil Te bom pred ko bom mogel. Bog naj Vas vedno v svoji gnadi ohrani!“

Iz Drežence na Tominskim 28. listopada 1853. — Tudi per nas so pobožni verni vkljub vsi preveliki dragine tri nove, od slavniga Ljubljanskiga zvonarja g. Antona Zamasata vlite, 31 centov težke, zvonove napravili. Pripeljali so jih trije tukajšni možje brez plače iz Ljubljane, zadnji dan preteklega mesca, do Kobarida, dva iz sosednje Libušinske podfare in eden iz domače. Ker pa od Kobarida do tukaj ni vozne ceste, so šli 2. dan t. m. po dokončanim duhovnim opravilu vsi tukajšni hišni gospodarji do mosta čez Sočo po-nje, razun dveh, ki sta bila nar veči nasprotnika per ti važni napravi. Od mosta so jih na treh dveokolesnih vozovih na vlakah možski varno na visok hrib vlekli. Verh hriba pridšim pride dolga procesija doma ostalih naproti, vsi praznično oblečeni. Solarice z lepo dišečimi cveticami v rokah, s kterimi so zvonovi okinčale in iz pobožnost iz drugimi vred kuševale. Vse je bilo per tem pogledu do gorkih solz ginjeno. Procesija se zopet vredi in med veselim svetim petjem pred zvonovi korači. Ko se od cerkve, h kteri so bili peljani, ugleda, so jeli možnarji terdo pokati, de se je njih glas po vsih hribih odmeval. Do cerkve pripeljanim se varhi in stari bližajo in jih iz pobožnosti poljubujejo. Zares! kdor je tukaj vpričo bil, so se mu solze veselja po licih utrinjale. Kadar so bili pa srečno v zvonik obešeni, se je 20. t. m. (poslednjo nedeljo po binkoštih) Bogu v čast slovesna služba Božja obhajala. Ko so se imenovano nedeljo zjutrej ob šestih iz visoke line s svojim milim nepopisljivo lepo vbranim petjem oglasili, so se meni in gotovo tudi vsim solze veselja nehote uderle. Per ti slovesnosti je bilo od vsih bližnjih krajev obilno zbranih vernih in sedem duhovnov pričujočih. Slavni, za blagor svojih duš ves

uneti gospod Janez Červ, duhoven na Libušini, je za tako slovesnost primerjen ogovor prevzel, kteriga je v tako glatkim slovenskim jeziku izustil, de so bili vsi pričujoči do solz ginjeni. Očitna pohvala gre za Božjo čast unetim farmanam in slavnimu umetniku gosp. Antonu Zamasatu, ki v svoji pogodbi ni samo dobriga izdelka obljubil, ampak v zadovoljnost vsih tudi doveršil. Mož beseda je ostal, tako, de se le ta edini glas sliši; „Vi nimate zvonov v zvoniku ampak orgle“. Slava zato njemu!

Podkernski.

Iz Tersta. Bl.— Blizo Tersta kraj morja stoji neka lesena bajtica, ktero je reven oče šestih otrok sam sestavil in zbil. V ti bajtici stanuje on s svojimi otroci. O revna hišica! O kraj terpljenja in britkih težav! Lačni ino nagi so otročiči in oče. Otroci vpijejo: Oče, kruha! Oče, dajte nam kaj! in v tem ko sam oče žejo in glad terpi, mu še ta žalostni glas v ušesa doni in serce globoko prebada. Sam lačen, nima, de bi jim dal jesti, sam žejin nima družiga, kakor kanček merzle skoraj zmerzle vode, de bi žejne sirotice napojil, sam raztergan vidi svoje otročiče na pol nage mraza trepetati; zakaj močna, merzla burja, ki nas je to zimo huje od navade obiskala, piha od vsih strani na revne sirotice, kterim je pred malo časam nemila smert ljubeznjivo mater odvezla, ki bi jih bila zdaj morde tolažiti zamogla. Ker nimajo ti ubožci druge lastnine, razun omenjene revne bajtice in v nji nekaj morske trave, ki je gola njih postelja, se priporočé dobrotljivim ljudomilam po moči pomagati jim. Dva gospoda Teržočana sta že 20 gold. vredništvu Teržočanskiga časnika (Triester-Zeitung) v ta namen izročila in sicer gospod D'Altesti 5 gold. in gosp. H. Lazarić 15 gold. Bog vama obilno poverni!

Iz Gorice 24. grudna. S.— Zopet Vam oznanim smert eniga fajmoštra. Včeraj je v Gospodu zaspal Nikolaj Ziz, fajmošter in dekan v Teržici (Monfalcone), v 61. letu svoje starosti, potem ko je 34 let kot mašnik služil v Gospodovim vinogradu. Bil je ranjki iz Kerškiga otoka (Veglia) doma, je pa kot duhoven le v Goriski nadškofiji služil, in reči moramo, de je vestno in s hvale vredno gorečnostjo za čast Božjo delal. Naj počiva v miru! — Po tem takim je Goriska nadškofia v letu 1853 do današnjiga dne po smerti 12 mašnikov zgubila, med kterimi je en korar, šest fajmoštrov, in pet družih duhovnov. Zguba je zadosti občutljiva za škofio, ki nima letos več kot sedem novo posvečenih mašnikov.

Iz Londona. Hungerford Pollen, nekadjni ud vseučeliša v Oksfordu, se je drugo adventno nedeljo v katoliško cerkev vernil.

Na Angleškim je zdaj, v 13 škofijah 646 katoliških cerkvá in kapel in 916 katoliških duhovnov; 1851. leta pa je bilo v ti deželi 586 cerkvá in 826 mašnikov.

V Freiburgu se je učenik Gfroerer 20. listopada v katoliško cerkev očitno vernil; njegova žena in njegove hčere so že veliko poprej katoliško vero sprejele.

Mili darovi.

Za afrikanski mision: Neimenovan dobrotnik 5 gold. — Gospod J. Čebašek, fajmošter, 5 gold. — Gospodičina 21 krajcarjev.